

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВЕЛИКОВАГОВИХ СВИНЕЙ В УКРАЇНІ: ВІД ПЕРСПЕКТИВ РИНКУ ДО ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ

Бутенко Роман Юрійович

аспірант

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

ORCID: 0009-0006-5225-4100

Butenko.Roman.Yr@ukr.net

Основною метою даної статті є ознайомлення та аналіз сучасних тенденцій та перспектив розвитку великовагових свиней в Україні, як важливої складової галузі свинарства в цілому в наш час. Проведено аналіз ключових тенденцій в свинарстві, вивчено різні підходи та технології, які спрямовані на підвищення рівня та якості вирощування великовагових свиней. У цій роботі висвітлено важливість удосконалення генетичних ресурсів свиней, поліпшення умов утримання та годівлі, а також впровадження сучасних методів управління фермами. Особлива увага приділена дотриманню екологічних норм, забезпеченню належної якості продукції, відповідності умовам безпеки. Стаття включає в себе економічні та ринкові аспекти свинарства та його вплив на соціально-економічний розвиток окремих регіонів та країни загалом. Предметом огляду по даній темі слугували великовагові свині, а саме тенденції їх розвитку за останні роки. Матеріалом для аналізу та досліджень являлися роботи сучасних експертів, науковців у галузі свинарства, які весь час вносять різноманітні пропозиції щодо вдосконалення технології ведення та вирощування свиней, а також постійно слідкують за розвитком галузі. Визначено, що в даний час галузь свинарства знаходиться в невизначеному тяжкому стані, внаслідок неперервної дії АЧС і війни. Враховуючи саме ці два аспекти, на малих та середніх товарних фермах більш перспективним стає вирощування великовагових свиней. Але для успішного розвитку великовагового свинарства необхідно вводити сучасні технології вирощування, годівлі, а також зарубіжну генетику, і при всьому цьому не припиняти слідкувати за появою новинок, які можуть впливати на розвиток свинарських підприємств. Ще одним дуже важливим, необхідним фактором є робота над зниженням собівартості свинини. Адже економіка являється основою ведення будь-якої діяльності, так як, відомо всім, що якщо собівартість продукції буде вище ціни реалізації, то розвиток такої ферми буде приречений на провал. Висновки та рекомендації, зроблені наприкінці статті, можуть бути використані різними фахівцями галузі сільського господарства та допомогти в аналізі розвитку великовагових свиней в Україні, а також галузі свинарства загалом.

Ключові слова: великовагові свині, ринок, розвиток, утримання, годівля, вирощування.

DOI <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2024.2.5>

Вступ. Тваринницька галузь відіграє важливу роль у структурі аграрного комплексу України. Основною умовою для успішного розвитку цієї галузі є забезпечення продовольчої безпеки, сталого соціально-економічного стану країни та робота над експортом сільськогосподарської продукції. (Брук М. М., 2018) Внаслідок воєнних конфліктів, за попередніми оцінками, втрачено приблизно 15-20 % поголів'я великої рогатої худоби, свиней і птиці. У зв'язку з цією ситуацією господарства, яким загрожує зникнення, мають змінювати свою політику ведення, впроваджувати альтернативні шляхи розвитку, для збереження та відновлення галузі. (Hadzalo Yaroslav, 2023)

Нещодавно, перший заступник міністра аграрної політики та продовольства, Тарас Висоцький висловився щодо розвитку тваринницької галузі. Він вказав на те, що наразі галузь знаходиться в важкому стані, але не дивлячись ні на що, стає на шлях відновлення та підтримує міжнародну співпрацю з країнами ЄС, зокрема з такою розвиненою країною як Німеччина. (Minahropolityku, 2022)

За словами Олександра Маслака, кандидата економічних наук, директора Департаменту агропромислового розвитку Сумської облдержадміністрації, свинарство в Україні являється однією з найперспективніших та прибуткових галузей сільського господар-

ства. Але, за останні роки, тенденція зростання поголів'я свиней має зовсім іншу картину. Вона змінилася на протилежну.

Свинарство, як одна з основних галузей сільського господарства, приваблює до себе у зв'язку зі зростанням світового населення та збільшенням попиту на білкові продукти харчування. Враховуючи різні сучасні проблеми, першочерговим завданням є забезпечення сталого розвитку цієї галузі. (Maslak Oleksandr, 2012)

Свинарство відіграє важливу роль в організації продовольчої безпеки, створенні робочих місць та розвитку територій села. Важко уявити аграрний сектор без свинарства, яке є невід'ємною його частиною.

В цій статті буде проведений аналіз сучасного стану свинарства, освітлені основні проблеми та перспективи розвитку галузі. За мету поставлено визначити оптимальні шляхи для вдосконалення та модернізації галузі.

Предметом огляду по даній темі є великовагові свині, а саме тенденції їх розвитку за останні роки. За даними українських дослідників, останні п'ять років характеризуються негативною динамікою розвитку свинарства. Поголів'я свиней в Україні зменшується. Це підтверджує рекордний мінімуму на початку 2023 року – близько 6 млн. голів, що на 25 % менше або майже на 2 млн. свиней, ніж у 2018 році.

Незважаючи на ці дані, Віктор Кураш, директор ТОВ АФ «Вперед» села Миколаївки Сумського району перекоаний, що свинарство дуже трудомістка і складна галузь, але не настільки, щоб відмовлятися від неї. В минулому на фермі утримувалося більше 12-ти тисяч голів, а зараз лише до 9 – тисяч голів. (Oleksandr Vertil, 2023)

За дослідженнями Повода М. Г. (Povod M., Andriieva D., Lykhach A., Deshchenko O., Lykhach V., Rieznichenko V., Bondarska O., 2022) однією з причин скорочення поголів'я є діяння присадибного свинарства, де кількість свиней, утримуваних населенням, скоротилася на третину з 2018 року або на 1,3 млн. голів, до 2,6 млн. голів на початку 2021 року. Але в промисловому свинарстві ситуація по кількості поголів'я також бажає бути кращою. Поголів'я зменшилося на понад 10 % порівняно з 2018 роком (3,3 млн. проти 3,8 млн. голів на початку 2018 року), і щорічно з ринку зникає від 200 до 500 свиного господарств, з 1730 у 2023 році порівняно з 3260 у 2018 році. Це має вплив на кількість робочих місць та податкові відрахування на всіх рівнях.

За даними І. В. Кравець (Kravets I. V., 2018) негативна тенденція в галузі відображається на обсягах виробництва свинини, а також на самозабезпеченні нею та м'ясопродуктами. За останні два роки виробництво скоротилося до рівня 700 тис. т, а самозабезпечення впало до 85 %, порівняно з показником понад 90 % в 2018-2021 р-х. Це призвело до збільшення імпорту свинини та продукції свинарства, що перевищує 100 тис. т в 2022-2023 роках. Крім загрози продовольчої безпеки, це також негативно впливає на зовнішньоторговий баланс України. У 2022 році зовнішньоторгове сальдо по свинині, свинячих субпродуктах та жиру склало мінус 85 млн. доларів США, а за 11 місяців 23 року – мінус 78 млн доларів США.

На негативну ситуацію в галузі також впливає поширення африканської чуми свиней (АЧС). Опираючись на дослідження В. Л. Бегаса (Behas V., Romanushyna T., Rybachuk Zh., Pinskyi O., 2019), від першого випадку в Україні в 2012 році, до кінця 2019 року було зафіксовано 509 випадків, які мали наслідки ліквідації понад 300 тис. свиней, з них 85 спалахів (або 17 %) відбулися на промислових підприємствах.

За даними Ситюк М.П. (Sytiuk M.P., 2020), основними причинами постійного розповсюдження АЧС є недостатній контроль міграції диких кабанів, а також рознесення збудника АЧС під час воєнних дій, механічним шляхом.

За словами експерта, Артура Лози (Loza Artur, 2024), вітчизняний виробник свинини залишається незахищеним, так як ще не передбачені програми страхування ризику та не вирішені проблеми погашення збитків від АЧС. Одночасно, в Україні зафіксовано той факт, що основні витрати на ліквідацію АЧС мають нести виробники. На відміну від виробників інших країн, які також мають справу з цим захворюванням, українським виробникам тяжко дається боротьба з АЧС без належної підтримки. При цьому, згідно чинного законодавства, підприємства, які понесли збитки внаслідок АЧС, повинні сплатити ПДВ за знищене поголів'я. Все це сприяє поширенню вірусу, що становить велику загрозу для ведення бізнесу.

Окрім великих збитків та загрози розвитку сільського господарства, ще одним невтішним наслідком АЧС є те, що експорт свинини не перевищує п'ять тис. тон, скоротившись у понад десять разів порівняно з минулим роком. На даний час свинарство знаходиться в ізоляції від зовнішніх ринків свинини. Одночасно, екологічне та ветеринарне законодавство ускладнює, а в деяких випадках перешкоджає, нарощуванню виробництва тваринницької продукції, отримання дозвільної документації через корупційні складові.

Враховуючи АЧС та війну в Україні останні два роки, на малих та середніх товарних фермах більш перспективним стає вирощування великовагових свиней. Але для успішного розвитку такого вирощування необхідно завжди слідувати за сучасною генетикою, застосовувати оптимальні і перспективні способи утримання та цікавитись новими технологіями і препаратами в годівлі тварин.

Провівши аналіз стану розвитку племінного свинарства України, Андрій Гетья та Ірина Супрун (Hetia Andrii, Suprun Iryna, 2021) показали як змінювалась кількість племінного поголів'я за останні роки. А саме на початок 2020 року вона зменшилась на 70-77 %, порівнюючи з 2010-2012 роками. Перші місця за чисельністю племінного поголів'я займають Львівська, Запорізька, Тернопільська, Дніпропетровська та Полтавська області. Наразі племінна основа свинарської галузі України налічує 72 підприємства, де рахується 151,726 тис. племінних свиней 10 порід.

Але на думку Кочмар Владислава (Holovni povuny miasnoi haluzi, 2021), перспективи розвитку свинарства в Україні вбачаються у використанні передової генетики. Прикладом такої генетики є тварини компанії Topigs Norsvin, представники якої в Україні, вважають, що конкурентоздатність свинарства є запорукою до успішного конкурування на світовому ринку свинини. Topigs Norsvin – це нідерландсько-норвежська компанія, одна з найбільших генетичних компаній у світі. Так з 2021 року перші 10 українських свиногокомплексів почали співпрацювати з генетикою Topigs Norsvin, використовуючи нуклеусів (рис. 1).

В одному із інтерв'ю, Богдан Бандрівський (Biriukova Inna, 2019), керівник ТОВ «Угринів Екоферма», сказав, що незважаючи на спроби українських виробників збільшити маточне поголів'я за рахунок вирощування власного молодняка, імпорту чистопорідних та гібридних свиней з-за кордону позитивно вплинув на відновлення галузі. На даний час в Україні успішно працюють ферми-нуклеуси, представники різних міжнародних генетичних компаній, що дає унікальну можливість нашим підприємствам купувати ремонтний молодняк в країні, не виїжджаючи за кордон.

Також наполягає на використанні імпоротної селекції і завідувач племзаводу ТОВ «Агропрайм Холдинг» Надія Кузьміна (Bublyk Oksana, 2023). Але вона звернула увагу на те, що тварини будь-якої іноземної селекції, хоч то французька, німецька, нідерландська чи данська, вибагливі до умов утримання та годівлі, а також потребують додаткових витрат.

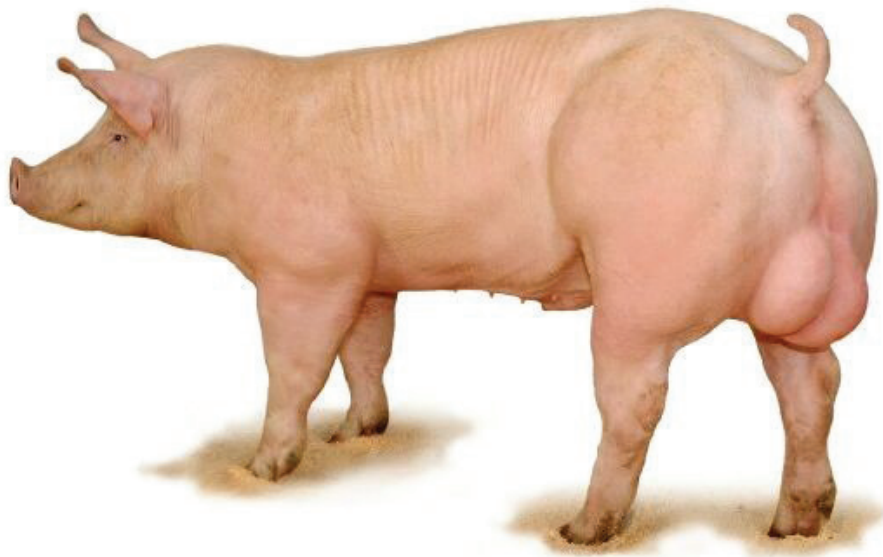

Рис. 1. Нуклеус

Дякуючи надходженням чистопорідних свиней та хряків на перші 10 свинокомплексів у 2021 році, якими стали нуклеуси Topigs Norsvin, українські свинарі змогли придбати свинок TN70 та хряків TN Tempo вже у 2022 році, а, відповідно, це впливає на привабливість нашого свинарства інвесторам, що стимулює зростання поголів'я на діючих свинофермах, реконструкцію або навіть відкриття закритих підприємств.

Дослідження Березовського М. Д., Нарижної О. Л., Ващенко П. А., Шости А. М., Усенка С. О., Кузьменка Л. М. і Слинька В. Г. (Berezovskyi M. D., Naryzhna O. L., Vashchenko P. A., Shostia A. M., Usenko S. O., Kuzmenko L. M., Slynko V. H., 2021) показують, що у фермерському господарстві можливо отримувати термінальних кнурів і успішно використовувати їх у системі гібридизації. Це є перспективою для подальшого використання високпродуктивного гібрида в системі гібридизації.

Важливо звернути увагу, що хряки TN Tempo, окрім високої продуктивності, мають стійкість до захворювань, таких як РРСС, яке успадковують їхні потомки, за рахунок чого TN Tempo посідає перше місце за економічними показниками серед конкурентів у США.

Результати огляду. Вирощування великовагових свиней (рис. 2) в Україні на даний час є одним з основних напрямів свинарства, яке відіграє значну роль у забезпеченні населення якісним, незамінним м'ясом.

З огляду на зростаючий попит на м'ясо та конкурентний ринок, як дрібнотоварні фермери, так і великі промисловці країни постійно випробовують ефективні шляхи розвитку. У цій статті розглянуто сучасні тенденції розвитку великовагових свиней в Україні, звертаючи увагу на перспективи ринку та технології вирощування.

Ігор Ляховський (Liakhovskiy Ihor, 2023), засновник ТзОВ «Агро-Інвест», керівник групи з експорту м'яса асоціації «М'ясної галузі» переконаний, що Україна активно рухається в напрямку розвитку експорту м'яса, і великовагова свинина може стати одним із основних

експортних продуктів. Але для конкурентоздатності на міжнародному ринку обов'язковим є дотримання світових стандартів якості та безпеки продукції.

Опираючись на аналіз розвитку сільського господарства в Україні Денисенка М.П і Новікова Д.В. (Denysenko M.P., D.V. Novikov, 2019) одним плюсом для українського свинарства є умови, створені екологічними проблемами та скороченням виробництва свинини в деяких країнах ЄС, споживання зерна на внутрішньому ринку, що збільшує шанси України вийти на значний експорт м'яса, а саме дозволить нашим підприємцям створювати додану вартість і розвиватися.

Все більше виробників свиней в Україні цікавляться сучасними генетичними технологіями для відбору більш продуктивних ліній та поліпшення характеристик порід.

Введення повноцінних, збалансованих раціонів та оптимальних для тварин умов утримання грає важливу роль для досягнення високих приростів ваги свиней. Михалко О. Г. (Mykhalko O., Levchenko Iryna, 2022) в своїй статті про стан свинарства в Сумській області робив акцент не тільки на використання, але й на тип годівлі. На його думку, кращим для засвоєння кормів є рідкий тип годівлі. Використання найавтоматизованішого обладнання на фермах дозволяє підтримувати оптимальні умови для зростання та розвитку тварин.

В іншій своїй роботі про вплив галузі свинарства на навколишнє середовище Михалко О.Г. (Mykhalko O. H., 2021) зазначив, що, враховуючи сучасні суспільні вимоги наразі актуальним є питання екологічності виробництва. Виробники свиней в Україні повинні не лишати без уваги питання впливу на довкілля, зменшувати забруднення навколишнього середовища, використовуючи ефективні технології управління відходами та енергоефективні рішення.

Обговорення. За словами керівника асоціації «М'ясної галузі» Миколи Бабенка (Ruzhenkova Oksana, 2023),

Рис. 2. Великовагові свині

попри те, що сучасні проблеми гальмують розвиток галузі, український виробник наростив загальну масу поголів'я, за рахунок збільшення ваги вирощування до 140 і більше кілограм, а на даний час рентабельність у свинарстві складає більше 200 %. Незважаючи на те, що до початку війни собівартість вирощування свинини становила 30-35 грн/кг, а ціна реалізації 45-50 грн/кг, в 2022 році ціни на зернові та комбікорма зменшились через збій експорту зернових.

Наразі, українські виробники працюють над нарощуванням поголів'я свиней, але роботи ще дуже багато, так як для отримання найнижчої собівартості у світі, нашій країні необхідно збільшити поголів'я в чотири рази. Зараз, під час війни, конче потрібно застосовувати сучасну генетику, збалансовані корма, різні системи обчислювання та ведення менеджменту для контролю над ситуацією в сільському господарстві. Після припинення військових дій на території, скоріш за все відбудеться подорожчання кормової бази, а Україна активно почне свої дії на міжнародному ринку.

В майбутньому, можливо наступить такий момент, коли перед нами постане питання надлишку свинини, але цим не треба перейматися. В одній зі своїх статей, С. Л. Войтенко (Voitenko S. L., Petrenko M. O., Shaferivskiy V. S., Karunna T. I., 2023) згадувала про роботу найкрупнішого гравця ринку свинини Асоціації «М'ясної галузі». Так ось саме вона працює над пошуком та створенням стійких шляхів збуту надлишків свинини на зовнішні ринки. Це позитивно впливатиме на стабільність та передбачуваність ринку, а також допоможе уникнути різких коливань прибутків свинарів.

Цікавими є пропозиції, щодо успішного розвитку галузі, Головачка Василя, Ліби Наталії та Вибер Евеліні (Holovachko Vasyl, Liba Nataliia, Vyber Evelin, 2021). Аналізуючи стан сільського господарства в своїй роботі,

в першу чергу вони прагнули належного фінансування з боку держави, по-друге – це врегулювання нормативно-правових актів, які б допомогли стабілізувати розвиток господарства.

Усі вище наведені обставини вказують на важливість ефективного управління та пристосування галузі до змін, які відбуваються в нашій країні та світі.

Додержуючись правильного шляху, можна досягти зниження собівартості вирощуваної продукції, внаслідок чого відбувається зниження цін на м'ясо на прилавках, а далі все більше буде рости попит на дану продукцію. Також на зниження собівартості вирощування свиней може вплинути раціональне фінансування в свинарство.

Розвиток великовагового свинарства в Україні потребує різностороннього підходу, до якого входять перспективи ринку та впровадження сучасних технологій вирощування сучасних технологій вирощування, забезпечення якості продукції.

Висновки. Підводячи підсумки, робимо висновки, що для успішного розвитку свинарства в Україні необхідно звернути особливу увагу на зниження собівартості свинини, що включає в собі різноманітні аспекти. Для здійснення цього плану необхідно впровадити деякі сучасні та ефективні рішення:

- використання сучасних, продуктивних новинок у виробництві кормів;
- застосування багатих білком раціонів годівлі, оптимальних для різних груп свиней;
- вибір найсучаснішої генетики;
- використання спеціалізованих систем контролю за тваринами та їх обчислення на свинокомплексах;
- удосконалення систем ветеринарно-санітарного захисту;
- найефективніше вирішення проблем утилізації гною.

Бібліографічні посилання:

1. Bryk M. M. (2018). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku haluzi tvarynnytstva v Ukraini. Ekonomichnyi analiz. [The current state and prospects for the development of the livestock industry in Ukraine. Economic analysis] <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1649/6565656727>.
2. Behas V., Romanushyna T., Rybachuk Zh., Pinskyi O. (2019). Porivniannia metodiv epizootolohichnoho monitorynhu afrykanskoï chumy svynei: visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii. [Comparison of methods of epizootic monitoring of African swine fever: Bulletin of Poltava State Agrarian Academy] Poltava.
3. Berezovskyi M. D., Naryzhna O. L., Vashchenko P. A., Shostia A. M., Usenko S. O., Kuzmenko L. M., Slynko V. H. (2021). Terminalni knury ta inshi batkivski formy v systemi hibrydzatsii. [Terminal boars and other parental forms in the hybridization system] <https://doi.org/10.31210/visnyk2021.03.16>
4. Biriukova Inna (2019). Svnarske hospodarstvo «Uhryniv Ekofermf», shcho na Lvivshchyni, zbyraietsia postachaty yakisnyi henetychnyi material ukraïnskym svynariam: zhurnal The Ukrainian Farmer. [Pig farming "Ugryniv Ekoferma", located in the Lviv region, is going to supply quality genetic material to Ukrainian pig farmers: The Ukrainian Farmer magazine].
5. Bublyk Oksana (2023). Svnari spodivaiutsia na vidnovlennia popytu na plemynnykh tvaryn: zhurnal The Ukrainian Farmer. [Pig farmers hope for a revival of demand for breeding animals: The Ukrainian Farmer magazine].
6. Voitenko S. L., Petrenko M. O., Shaferivskiy B. S., Karunna T. I. (2023). Pleminne svynarstvo Ukrainy: vyklyky chasu. [Pedigree pig breeding of Ukraine: challenges of the time.]. <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.03.15>
7. Oleksandr Vertil (2023). Doky fermy i sazhi ne sporozhnily: hazeta Kabinetu Ministriv Ukrainy «Uriadovyi kurier». [Until farms and soot were emptied: the newspaper of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Government Courier"].
8. Holovachko Vasyl, Liba Nataliia, Vyber Evelin (2021). Analiz mozhlyvosti rozvytku silskoho hospodarstva v Ukraini. Ekonomika ta suspilstvo. 10.32782/2524-0072/2021-27-45. [Analysis of the possibility of development of agriculture in Ukraine. Economy and society].
9. Hetia Andrii, Suprun Iryna (2021). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku vitchyznianoho plemynnoho svynarstva: biuleten SNAU. [The current state and prospects for the development of domestic breeding pig breeding: SNAU bulletin].
10. Holovni novyny miasnoi haluzi (2021). Naiinnovatsiïshia henetyka svynei u sviti: prezentatsiia Topigs Norsvin v Ukraini. [The most innovative pig genetics in the world: presentation of Topigs Norsvin in Ukraine]. <https://meatnews.com.ua/video/3604/najinnovaczijnisha-genetyka-svynej-u-sviti-prezentacziya-topigs-norsvin-v-ukrayini/>
11. Denysenko M.P., D.V. Novikov (2019). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy: AhroSvit № 12. S. 15 21. [The current state and prospects for the development of agriculture in Ukraine: AgroSvit No. 12. P. 15 21].
12. Maslak Oleksandr (2012). Svynarstvo – tradytsii ta prybutkovyi biznes: Zhurnal ta multymediina platforma «Ahrobiznes sohodni». [Pig farming – traditions and profitable business: Magazine and multimedia platform "Agrobusiness today"]. <https://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/7831-svynarstvo-tradytsii-ta-prybutkovyi-biznes.html>
13. Loza Artur (2024). Svynohospodarstvam nevyhidne strakhuvannia vid AChS: zhurnal «Agroportal». [ASF insurance is unprofitable for pig farms: Agroportal magazine]. <https://agroportal.ua/news/zhivotnovodstvo/svinogospodarstvam-ne-cikave-strahuvannya-vid-achs>
14. Ruzhenkova Oksana (2023). Svynarstvo staie prybutkovym: rentabelnist vyrobnytstva dosiahaie 300% – asotsiatsiia "Miasnoi haluzi": informatsiine ahentstvo «Interfaks Ukraina». [Pig farming becomes profitable: profitability of production reaches 300% – "Meat industry" association: "Interfax Ukraine" news agency]. <https://interfax.com.ua/news/interview/934496.html>
15. Liakhovskiy Ihor (2023). Rozvytok eksportu dopomozhe pidpriemstvam m'iasnoi haluzi v period viin: informatsiine ahentstvo «Interfaks Ukraina». [Export development will help meat industry enterprises during the war: Interfax Ukraine news agency]. <https://interfax.com.ua/news/press-release/933250.html>
16. Kravets I. V. (2018). Suchasni tendentsii rozvytku vyrobnytstva svynyny v Ukraini ta sviti: elektronne naukove fakhove vydannia «Efektivna ekonomika». [Modern trends in the development of pork production in Ukraine and the world: electronic scientific publication "Effective Economy"].
17. Mykhalko O. H. (2021). Vplyv industrialnogo svynarstva na navkolyshnie seredovyshche. Miasni henotypy svynei: sohodennia ta perspektyvy: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv ta molodykh naukovtsiv. [The impact of industrial pig farming on the environment. Meat genotypes of pigs: present and prospects: materials of the International scientific and practical conference of scientific and pedagogical workers and young scientists]. Odesa, 51 s.
18. Mykhalko O., Levchenko Iryna (2022). Stan svynarskoï haluzi Sumskoi oblasti: biuleten SNAU. [The state of the pig industry of the Sumy region: SNAU bulletin].
19. Povod M., Andrieieva D., Lykhach A., Deshchenko O., Lykhach V., Rieznichenko V., Bondarska O. (2022). Peredvoiennyi stan vitchyznianoho svynarstva: visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii. [The pre-war state of domestic pig farming: Bulletin of the Poltava State Agrarian Academy]. Poltava.
20. Hadzalo Yaroslav (2023). Zbytky ukraïnskyykh tvarynnytskyykh ferm vnaslidok viiny stanovliat 2 mlrd. hrn.: redaktsiia GrowHow.in.ua. [Losses of Ukrainian livestock farms as a result of the war amount to UAH 2 billion: editor of GrowHow.in.ua]. <https://www.growhow.in.ua/zbytky-ukraïnskyykh-tvarynnytskyykh-ferm-vnaslidok-viiny-stanovliat-blyzko-2-mlrd-hrn/#>
21. Sytiuk M.P. (2020). Suchasnyi epizootychnyi stan ta perspektyvni shliakhy profilaktyky i borotby z afrykanskoïu chumoiu svynei v Ukraini: biuleten «Veterynarna tekhnolohiia». DOI: 10.31073/vet_biotech43-15 [Current epizootic status and promising ways of preventing and fighting African swine fever in Ukraine: "Veterinary Technology" bulletin].

22. Minahropolityky (2022). Ukraina z pochatkom viiny vtratyła do 20% poholivia khudoby ta ptytsi: Ukrinform. [Since the beginning of the war, Ukraine has lost up to 20% of livestock and poultry: Ukrinform]. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3615955-ukraina-z-pocatku-vijni-vtratyła-do-20-pogoliva-hudobi-ta-ptici-minagropolitiki.html>

Butenko R. Yu., Postgraduate, Sumy National Agrarian University, Sumy, Ukraine

Modern trends in the development of large white pigs in Ukraine: from market perspectives to growing technologies

The main purpose of this article is to introduce and analyze the current trends and prospects for the development of large-scale pigs in Ukraine, as an important component of the pig industry in our time. An analysis of key trends in pig farming has been conducted, various approaches and technologies aimed at improving the level and quality of large pig production have been studied. This work highlights the importance of improving the genetic resources of pigs, improving housing and feeding conditions, and implementing modern farm management methods. Special attention is paid to compliance with environmental standards, ensuring proper product quality, and compliance with safety conditions. The article includes economic and market aspects of pig farming and its impact on the socio-economic development of individual regions and the country as a whole. The subject of review on this topic was large pigs, specifically trends in their development in recent years. The material for analysis and research consisted of works by modern experts and scientists in the field of pig farming, who constantly make various proposals for improving pig breeding and farming technology and continuously monitor the industry's development. It is noted that currently, the pig industry is in an uncertain and difficult state due to the continuous action of African swine fever (ASF) and the war. Considering these two aspects, raising large pigs becomes more promising on small and medium-sized commercial farms. However, for the successful development of large-scale pig farming, it is necessary to introduce modern technologies of breeding, feeding, as well as foreign genetics, and at the same time, keep track of innovations that may affect the development of pig farms. Another very important, necessary factor is working on reducing the cost of pork. After all, economics is the basis for conducting any activity, as everyone knows that if the cost of production is higher than the selling price, the development of such a farm will be doomed to failure. The conclusions and recommendations made at the end of the article can be used by various agricultural industry professionals to help analyze the development of large-scale pigs in Ukraine, as well as the pig industry as a whole.

Key words: heavyweight pigs, market, development, housing, feeding, breeding.